

34 Almennur varasjóður og sértækar fjárráðstafanir

1. UMFANG

Málefnasviðið er ábyrgð fjármála- og efnahagsráðherra skiptist og skiptis í tvo málaflokka, en þeir eru:

- Almennur varasjóður.
- Sértækar fjárráðstafanir.

Undir málefnasviðið fellur:

Almennur varasjóður til að bregðast við útgjöldum sem eru tímabundin, ófyrirsjáanleg og óhjákvæmileg og ekki er unnt að bregðast við með öðrum hætti skv. 24. gr. laga nr. 123/2015, um opinber fjármál. Skal varasjóðurinn nema að lágmarki 1% af fjárheimildum fjárlaga.

Sértækar fjárráðstafanir sem hafa tvíþætt hlutverk. Annars vegar að fjármagna útgjöld sem fjármála- og efnahagsráðherra ákveður að efna til á grundvelli heimildagreinar fjárlaga, svo sem vegna kaupa á landareignum og fasteignum. Hins vegar að fjármagna eða styðja fjárhagslega við einstaka viðburði og verkefni sem upp koma á fjárlagaárinu samkvæmt ákvörðun ríkisstjórnarinnar hverju sinni.

Í eftirfarandi töflu má sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2016–2018.

Heildarútgjöld í m.kr.	Reikningur 2016	Fjárlög og fjárukalög 2017	Fjárlög 2018
34 Almennur varasjóður og sértækar fjárráðstafanir			
34.10 Almennur varasjóður		9.324	8.840
34.20 Sértækar fjárráðstafanir		1.600	481
34.90 Liðir sem falla út	22.325		
Samtals	22.325	10.924	9.321

2. STARFSEMI OG HELSTU ÁSKORANIR

Eiginleg starfsemi fer ekki fram á þessu málefnasviði og engin útgjöld eru reikningsfærð þar heldur eru fjárheimildir millifærðar til stofnana og verkefna á öðrum málefnasviðum þar sem kostnaður sá sem þessum fjárheimildum er ætlað að mæta er gjaldfærður í ríkis-reikningi.

Megintilgangur málefnasviðsins er að tryggja að í fjárlögum sé gert ráð fyrir svigrúmi til að bregðast við frávikum frá forsendum fjárlaga í launa- og verðlagsmálum sem upp kunna að koma á árinu, og að mæta öðrum ófyrirséðum útgjöldum sem til falla og ekki verður komist hjá. Þannig er almennum varasjóði ætlað að styðja við það að rekstur málefnasviða og málaflokka verði í samræmi við fjárheimildir ársins, jafnvel þótt til útgjalda geti komið sem ekki voru fyrir séð við ákvörðun fjárlaga. Á hinn bóginn eru fjárheimildir sem falla til sértækra fjárráðstafana ætlaðar til að færa ríkisstjórn möguleika á að mæta viðameiri tímabundnum útgjaldatílefnum sem upp kunna að koma innan ársins.

3. FRAMTÍÐARSÝN OG MEGINMARKMIÐ

Framtíðarsýn málefnasviðsins er að hægt sé að bregðast við meiri háttar ófyrirséðum útgjöldum án þess að raska útgjaldaramma fjárlaga.

Meginmarkmið málefnasviðsins er að koma í veg fyrir að afla þurfi útgjaldaheimilda í fjáráukalögum og að frávik frá fjárlögum verði sem minnst.

4. MARKMIÐ, MÆLIKVARÐAR OG AÐGERÐIR

Almennur varasjóður

Markmið málaflokksins miða að því að til sé almennur varasjóður til að bregðast við útgjöldum sem eru tímabundin, ófyrirsjáanleg og óhjákvæmileg og ekki er unnt að bregðast við með öðrum hætti skv. 24. gr. laga nr. 123/2015, um opinber fjármál. Skal varasjóðurinn nema að lágmarki 1% af fjárheimildum fjárlaga samkvæmt sömu lagagrein.

Eins og áður hefur komið fram fer engin starfsemi fram í þessum málafllokki heldur er hann nokkurs konar geymslustaður fyrir fjárheimildir sem hægt er að grípa til eftir aðstæðum. Markmið málaflokksins styður við heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna nr. 10.4 um að tekin verði upp stefnumál, einkum í opinberum fjármálum.

Fyrirhugað er að sett verði reglugerð um ráðstöfun fjár úr varasjóði á grundvelli skilyrða í 1. mgr. 24. gr. laga um opinber fjármál, sbr. 6. tölul. 1. mgr. 67. gr. sömu laga.

Nr.	Markmið	Mælikvarðar	Staða 2017	Viðmið 2019	Viðmið 2023
1	Stærð almenns varasjóðs nemi að lágmarki 1% af heildarfjárheimildum fjárlaga.	Framlög í sjóðinn sem hlutfall af heildarfjárheimildum fjárlaga (sérstök, óskipt fjárheimild) viðkomandi árs til að mæta ófyrirséðum útgjöldum.	1,1%	1,2%	>1,3%

Nr.	Tengist markmiði nr.	Aðgerð	Tímaáætlun	Ábyrgðaraðili
1	1	Setning reglna um ráðstöfun fjár úr varasjóði á grundvelli skilyrða í 1. mgr. 24. gr. laga um opinber fjármál, sbr. 6. tölul. 1. mgr. 67. gr. sömu laga.	2018–2019	FJR

Sértækar fjárráðstafanir

Markmið málaflokksins er að skapa svigrúm til að framfylgja aðgerðum sem fram koma í heimildargrein fjárlaga, svo sem til að kaupa fasteignir, skip og flugvélar eða aðrar eignir. Sömuleiðis að ríkisstjórn geti mætt tímabundnum útgjaldatilefnum sem upp geta komið á fjárlagaári og talið er nauðsynlegt að sinna. Jafnframt að hægt sé að mæta ýmsum ófyrirséðum útgjöldum af fyrrgreindum toga sem ekki teljast vera á ábyrgð einstakra ráðherra heldur ríkisstjórnarinnar allrar og verða ekki fjármögnuð úr varasjóðum annarra málafllokka.

Fjármála- og efnahagsráðuneytið hefur umsjón með fjárheimildum málaflokksins en útgjaldatilefnin sem ákveðið er að fjármagna úr honum geta heyrt undir ábyrgðarsvið hvaða ráðuneytis sem er.

Ekki eru skilgreindir mælikvarðar eða aðgerðir vegna eðlis málaflokksins en eins og áður hefur komið fram fer engin eiginleg starfsemi fram í þessum málafllokki og engin útgjöld eru reikningsfærð á fjárlagaliði hans heldur eru fjárheimildir millifærðar frá honum til ríkisaðila og verkefna þar sem útgjöldin falla til.

5. FJÁRMÖGNUN

Töluleg umfjöllun um útgjaldaramma málefnasviðsins næstu fimm ára.

Útgjaldarammi í m.kr.	Áætlun 2019	Áætlun 2020	Áætlun 2021	Áætlun 2022	Áætlun 2023
34 Almennur varasjóður og sértækar fjárráðstafanir	10.380	10.874	11.867	12.664	17.111